

SENEGAL · NISAN 2026

Senegal: Yatırımların Yeni Jeopolitiği

AHMADOUNA AHMADA

Economic Soft Power Advisory, uluslararası ilişkiler ve stratejiler konusunda uzmanlaşmış bir danışmanlık şirkettir. Firma, tamamen Batı Afrika'ya adanmıştır ve stratejik analiz, istihbarat, risk değerlendirmesi, kurumsal diplomasi, stratejik iletişim ile Şehir Markalaşması hizmetleri sunmaktadır.

Economic Soft Power Advisory, Senegal'deki yatırımların yeni jeopolitiğine odaklanan ilk Stratejik İlgörüler raporunu sunuyor. Bu rapor, Batı Afrika ülkelerine dair stratejik bir anlayış sunmayı amaçlayan bir serinin ilkidir. Aynı zamanda iş ortaklarının bu dinamik ortamda etkili bir şekilde yol almalarını sağlayacak pratik rekomendasyonlar da içermektedir.

Senegal, 2024 yılında 2,02 milyar ABD doları tutarında doğrudan yabancı yatırım (DYY) girişi kaydetmiştir; bu rakam 2023 yılında 4,79 milyar ABD dolarıydı. DYY stoku ise 2010 yılında 1,7 milyar ABD dolarından 2024 yılında 19,38 milyar ABD dolarına yükselmiştir. Ardışık hükümetler, Senegal'de özel yatırımların teşvikini güçlendirmiştir. 2014-2023 döneminde, özel yatırımların GSYH'ye oranı %16,8'den %34,6'ya çıkmıştır.

Senegal'de Doğrudan Yabancı Yatırımlar (DYY): Mevcut Durum

**Senegal -
2024 DYY
Girişleri :**

2,02 milyar
ABD doları

**Senegal - DYY
Stoku:**

19,38 milyar
ABD doları

**Senegal -
Afrika
sıralaması :**

9. ülke
Batı Afrika'da:
2. ülke

Ana sektörler:

Hidrokarbonlar
Enerji
Madenler

**Özel yatırım /
GSYH :**

%34,6

Ana noktalar

2026 Senegal'i, cazip ancak orta düzeyde risk içeren bir paradoksu temsil etmektedir: bölgesel olarak istikrarsız bir ortamda istikrarlı bir ülke; petrol, altın, gaz, fosfat ve zirkon gibi stratejik kaynaklara sahip ve bu alanlarda yükselen bir üretim kapasitesine sahip olmasına rağmen, Mart 2024'teki siyasi değişimden sonra göreve gelen yetkililer tarafından benimsenen egemenlikçi doktrinle birlikte kamu borcunun GSYH'ye oranının %119-132 seviyesine yeniden değerlendirildiği bir ülke.

Sangomar ve Grand Tortue Ahmeyim sahalarında üretimin başlamasıyla birlikte petrol, gaz ve altın ihracatının kayda değer şekilde artması sayesinde ülke, 2025 yılında Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Afrika Kalkınma Bankası (AfDB) tahminlerine göre %7 ile %8 arasında olağanüstü bir büyüme kaydetmiştir.

Doğrudan yabancı yatırım (DYY) stoku 2024 yılında 19,38 milyar ABD dolarına ulaşarak Senegal'i Batı Afrika'nın en cazip yatırım destinasyonları arasında konumlandırmıştır.

Bu çerçevede, yeni referans çerçevesi olan Vision S n gal 2050 ve Master Plan 2025-2034, açık bir vizyon ortaya koymaktadır: ortaklıklar, ekonominin içselleştirilmesine (endogenizasyon), yerel içeriğin güçlendirilmesine, teknoloji transferine ve gerçek anlamda kazan-kazan ilişkilerine katkıda bulunmalıdır.

Bu nedenle, doğrudan yabancı yatırımlar artık yalnızca basit finansal akımlar değildir. Stratejik kaldıra lara d n m ş, g ç ve egemenlik meselesi h line gelmiş ve Senegal bağlamında Vision 2050'nin öncelikleriyle uyum içinde olması gereken unsurlar h line gelmiştir.

Bu yeni perspektif, ortakların ve çıkar alanlarının çeşitlenmesiyle birleştiiğinde, Senegal için anlaşılması ve yönetilmesi gereken yeni bir yatırım jeopolitiğini zorunlu kılmaktadır.

Bu Strategic Insights, Issue 1, Senegal'deki doğrudan yabancı yatırım akımlarını haritalandırmaktadır; yerel kilit aktörleri (APIX, COS-PETROGAZ, FONSI, Yatırımcılar Kulübü vb.), başlıca ikili yabancı ortakları, bunların devletin yeni vizyonu ile stratejik yakınsamasını ve sektörel öncelikleri ele almaktadır.

Bu raporda iki ana araç geliştirmektedir:

- Stratejik Uyum Endeksi (SUE): Yatırımcıların, Vision 2050'nin öncelikli sektörleriyle (sanayi, agro-endüstri, enerji, altyapı ve madencilik) ve egemenlikçi gerekliliklerle (jeopolitik koşullulukların olmaması, teknoloji transferi, ekonominin içselleştirilmesi) uyum düzeyini değerlendirmektedir.
- Jeopolitik Uyum Matrisi: Diplomatik hizalanmayı (BM oylamaları) Stratejik Uyum Endeksi ile birleştirek, yapısal ortaklıkları (Fransa), stratejik ortaklıkları (Türkiye,  in, Fas) ve yükselen ortaklıkları (Birleşik Arap Emirlikleri) ortaya koymaktadır.

Analiz, Batılı geleneksel aktörlere karşı Güney'den gelen aktörlerin yükselişini, altın, fosfat, demir ve altyapı gibi sektörlerde artan rekabeti ortaya koymaktadır. Ayrıca,  SY (evresel, Sosyal ve Yönetişim) standartlarına ve şeffaflığa giderek daha fazla dikkat eden bir kamuoyunun varlığına işaret etmektedir; bu durum, yabancı şirketlerin ve yatırımcıların "toplumsal kabul" (social licence to operate) sorgulanabilir h le getirebilir.

Devam eden sözleşme yeniden müzakereleri (BP, Kosmos/GTA, Indorama/ICS, Woodside/Sangomar ve bazı madencilik lisansları), bu yeni dönemi açıkça göstermektedir: dengesiz olarak algılanan sözleşmeler yeniden gözden geçirilmekte, bazı durumlarda hesapların dondurulması, faaliyetlerin askıya alınması veya lisansların iptali gibi adımlar atılabilmektedir.

2026-2029 dönemi için belirsizlikler üç ileriye dönük senaryoyu öne çıkarmaktadır:

- Kontrollü egemenlik (olasılık %48): Faye-Sonko uyumunun sürdürülmesi, büyük bir kopuş yaşanmadan sözleşmelerin yeniden müzakere edilmesi, IMF ile bir anlaşmaya varılması veya başarılı bir içsel alternatifin geliştirilmesi. Sürdürülen büyüme, ortakların çeşitlendirilmesi ve bölgesel bir merkez (hub) olarak konumun güçlendirilmesi.
- Siyasi kopuş ve dış müdahale (olasılık %30): İç gerilimlerin artması, jeopolitik kutuplaşmanın derinleşmesi ve yatırımcılara yönelik güvenin zayıflaması.
- Eksik/yarım egemenlikçi senaryo (olasılık %22): Geleneksel ortaklara doğru yeniden yönelim ve IMF ile borç yeniden yapılandırma anlaşması; ancak bunun sosyal gerilimler ve egemenlikçi doktrinde geri adım riski doğurması.

Rapor ayrıca, Senegal'i genel olarak orta risk seviyesinde konumlandıran, ancak düzenleyici, sosyal ve güvenlik boyutlarında uyarılar içeren Batı Afrika Ülke Risk Endeksi (WACRI, tescilli endeks)'ni de tanıtmaktadır.

Yatırımcılar için temel öneriler:

- Egemenlikçi doktrinle uyum sağlamak (FONSIS/CDC ile ortak yatırım, ortak girişimler, yüksek yerel içerik, teknoloji transferi).
- Sosyal kabul edilebilirlik ve güçlendirilmiş ESG standartlarını proaktif şekilde sürece entegre etmek.
- Tahkim maddeleri içeren güçlü sözleşmeler yapılandırmak, ancak aynı zamanda ilişkisel güveni önceliklendirmek.
- Dönüm noktalarına (yeniden müzakereler, yürütme içi uyum, IMF ile anlaşmalar, seçim döngüleri, CFA frangı tartışmaları) ilişkin sürekli jeopolitik izleme mekanizması kurmak.

Senegal, bu yeni yatırım jeopolitiğinde yön almayı bilenler için önemli bir fırsat olmaya devam etmektedir: egemenlik talepleri ile sermaye ihtiyacı arasında, ortakların çeşitlendirilmesi ile küresel rekabetler arasında.

Bu dinamikleri bugün itibarıyla içselleştirenler ve onları pasif biçimde maruz kalmak yerine aktif şekilde yönetenler, yarının Batı Afrika'sında belirleyici bir rekabet avantajına sahip olacaklardır.